

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM
Ju.a@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Beslag och husrannsakan – ett regelverk för dagens behov (SOU 2017:100)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker delar av utredningens förslag och avstyrker ett antal förslag som inte bedöms ändamålsenliga.

Sammanfattning

Kap. 6.9

Förslagen i 28 kap. 10 a – d §§ RB om undersökning på distans tillstyrks.

Förslagen i 28 kap. 10 f § och 11 § RB om att en polisman ska ges möjlighet till kroppsvisitation samt att tillfälligt omhändertar elektronisk kommunikationsutrustning tillstyrks.

Kap. 6.10

Ekobrottsmyndigheten förordar att frågan om exekutiv jurisdiktion vid inhämtning av elektroniskt lagrade uppgifter från andra jurisdiktioner ska bli föremål för nationell lagstiftning.

Kap. 6.11 och 7.9

Förslagen i 27 kap. 12 a § och 28 kap. 7 a § RB om biometrisk autentisering tillstyrks.

Kap. 7.7

Förslaget i 27 kap. 1 b § RB om införandet av kopiering som nytt tvångsmedel avstyrks.

Kap. 7.10

Förslaget i 27 kap. 1 a § RB om att informationsbärare får tas i beslag för att genomföra undersökning på distans tillstyrks.

Kap. 8.5

Förslaget att helt avskaffa beslagsförbudet mellan närstående i 27 kap. 2 § andra stycket RB tillstyrks.

Kap. 8.6

Förslaget till ändring i 27 kap. 2 § RB om att beslags- och kopieringsförbud ska omfatta traditionella handlingar och bilder tillstyrks.

Kap. 8.8

Förslagen i 27 kap. 2 d § samt 28 kap. 7 b § och 10 e § RB om förbud mot att ta del av skyddade uppgifter avstyrks.

Kap. 9.7

Förslaget i 27 kap. 6 § tredje stycket RB om att rätten får besluta att ett beslag ska ersättas med kopiering avstyrks.

Förslaget i 27 kap. 6 c § RB om att rätten får besluta om att en kopia som förvaras hos en myndighet delvis ska förstöras avstyrks.

Kap. 10

Förslaget i 27 kap. 11 § RB om senarelagd underrättelse om beslag och kopiering tillstyrks.

Kap. 12

Ekobrottsmyndigheten förordar absolut sekretess för uppgifter i allmänna handlingar som inte har förekommit vid förundersökningen i enlighet med 23 kap. 18 a § RB.

Kap. 13

Förslaget till ändring i 23 kap 14 § RB om exhibition och edition tillstyrks.

Utveckling av Ekobrottsmyndighetens synpunkter

Kap. 6.9 Undersökning på distans

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslagen om undersökning på distans och delar utredningens bedömningar med följande tillägg och kommentarer.

Det är relativt vanligt förekommande i utredningsarbetet vid Ekobrottsmyndigheten att bokföring eller andra relevanta uppgifter lagras i informationssystem. I avsaknad av uttryckligt lagstöd för husrannsakan på distans, har Ekobrottsmyndigheten upprättat riktlinjer som innebär att en polisman och IT-forensiker måste färdas fysiskt till den plats där informationen lagras för att verkställa husrannsakan på plats. Denna ordning får negativa konsekvenser för det operativa utredningsarbetet då personal av logistiska skäl inte sällan tvingas tas i anspråk under lång tid för att verkställa åtgärden. En ineffektiv och kostsam resursanvändning som denna skulle begränsas betydligt om förslaget om undersökning på distans genomförs.

När det gäller behörigheten att besluta om undersökning på distans anser Ekobrottsmyndigheten att undersökningsledarens behörighet att fatta beslut inte ska begränsas till situationer då det är fara i dröjsmål. Det saknas anledning att skilja på undersökning på distans och husrannsakan vad gäller behöriga beslutsfattare. Det är inte svårt att tänka sig en situation där en husrannsakan i en bostad skulle kunna innebära ett större integritetsintrång än en undersökning på distans. Beslutsbehörigheten avseende undersökning på distans och husrannsakan bör därför harmoniseras. Ekobrottsmyndigheten vill även framhålla att en undersökning på distans bör kunna utföras upprepade gånger i likhet med reglerna om husrannsakan, vilket är det alternativ utredningen förordar.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker utredningens förslag att en polisman ska ges möjlighet till kroppsvisitation och att tillfälligt omhänderta elektronisk kommunikationsutrustning.

En misstänkt eller annan person som är närvarande när polis genomför en undersökning på distans kan använda en mobiltelefon eller annan utrustning för att radera eller ändra information i det informationssystem som undersöks. Ett sådant agerande kan allvarligt försvåra utredningen, eftersom viktig bevisning kan komma att förstöras. Genom att polisman får rätt att omhänderta utrustningen i dessa fall säkerställs att undersökningen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Utan en rätt till kroppsvisitation i syfte att omhänderta kommunikationsutrustning riskerar bestämmelsen att bli verkningslös. Förslagen rimmar väl med bestämmelsen i 23 kap. 9 a § RB som reglerar liknande situationer där en polisman under vissa omständigheter får omhänderta elektronisk kommunikationsutrustning från den som ska förhöras.

Kap. 6.10 Territoriella begränsningar

Ekobrottsmyndigheten delar utredningens uppfattning att den hittillsvarande strikta hållningen avseende exekutiv jurisdiktion när elektroniska uppgifter lagras i andra stater än Sverige bör nyanseras. I de fall där det inte är möjligt att utreda inom vilken jurisdiktion uppgifterna lagras, så kallad "loss of location", är det inte heller möjligt att genom en framställan om rättslig hjälp få tillgång till uppgifterna. Detta kan resultera i att brottet inte går att utreda.

Mot bakgrund av det tidigare mycket restriktiva förhållningssätt som har gällt i frågan om exekutiv jurisdiktion, anser Ekobrottsmyndigheten att frågan bör bli föremål för nationell lagstiftning, i synnerhet vad gäller de situationer som uppstår vid "loss of location".

Kap. 6.11 och 7.9 Biometrisk autentisering

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslagen med följande synpunkter och kommentarer.

Förslaget till möjlighet för polisman att ytterst tvinga någon att medverka till biometrisk autentisering är en ändamålsenlig och naturlig följd av den tekniska utvecklingen. Utan denna möjlighet finns en risk att beslutade utredningsåtgärder inte kan verkställas på ett effektivt sätt. Utredningen har grundligt redogjort för de rättssäkerhetsaspekter som måste beaktas vid införandet av nya tvångsåtgärder. Sett tillsammans med andra tvångsåtgärder såsom olika former av kroppsbesiktning får förslaget anses väl avvägt.

Vad gäller utformningen av bestämmelsen om biometrisk autentisering i 28 kap. 7 a § RB anser Ekobrottsmyndigheten att den föreslagna författningstexten är något oklar. Det bör framgå tydligare av bestämmelsen under vilka förutsättningar tvångsåtgärden får vidtas, i synnerhet i de situationer som berör tvångsåtgärder gentemot annan än den misstänkte.

Kap. 7.7 Säkrande av information genom beslag och kopiering

Ekobrottsmyndigheten avstyrker utredningens förslag om införandet av kopiering som nytt tvångsmedel och anför följande.

Enligt utredningens förslag får beslut om tvångsmedlet kopiering enligt 27 kap. 1 b § RB fattas, om kopiering kan ske utan att informationsbäraren avlägsnas från platsen eller genom undersökning på distans. Bestämmelserna i 27 kap. 6 c § RB om rättens prövning av förvaring av kopior m.m. blir då tillämpliga. Om informationsbäraren i stället tas i beslag och kopieras, föreslås detta inte vara ett beslut om tvångsmedlet kopiering. Bestämmelserna i 27 kap. 6 c § RB är då inte tillämpliga på kopian av den beslagtagna informationsbäraren. Hävs beslaget av informationsbäraren samtidigt som kopian förvaras vid myndigheten, aktualiseras emellertid bestämmelserna i 27 kap. 6 c § RB avseende kopian, vilket innebär att den som drabbats av kopieringen har rätt att begära rättens prövning av om kopian ska förstöras.

Ekobrottsmyndigheten anser att utredningens förslag riskerar att bli svårt att tillämpa och kan leda till viss begreppsförvirring.

Som lösning på hanteringen av kopierade upptagningar förordar Ekobrottsmyndigheten i stället en möjlighet till beslag av upptagningar som verkställs genom kopiering. Lösningen kan genomföras antingen genom att utvidga innebörden av begreppet beslag, eller genom att införa särskilda bestämmelser som föreskriver att kopior av upptagningar ska behandlas som beslag. Ett förslag i denna riktning presenterades i promemorian *Brott och brottsutredning i IT-miljö*; Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet med tilläggsprotokoll (Ds 2005:6). Beslagsinstitutets regelverk skulle således tillförsäkra den som drabbats av kopiering en domstolsprövning av lagligheten av kopieringen.

För det fall beslagsinstitutet även ska anses omfatta upptagningar kan det finnas ett värde i att möjligheten till kopiering regleras i lag. Lagtexten bör då formuleras så att det är tillåtet att kopiera handlingar eller upptagningar, om det inte uttryckligen är förbjudet enligt lag.

Om beslagsinstitutet skulle omfatta kopior, aktualiseras frågor om gallring av allmän handling i samband med att beslaget hävs. Frågorna uppstår i samband med att en förundersökning avslutas utan att åtal väcks eller lagföring sker, och när ett brottmål avslutas på annat sätt än genom ett avgörande i saken som får laga kraft. Utredningen konstaterar att hävandet av beslaget gör att myndigheten kan avhända sig allmän handling i form av den information som finns i det beslagtagna föremålet. Det framstår som tveksamt om ett hävande av beslag även kan tänkas innefatta gallring. Frågan om gallring skulle sannolikt behöva regleras i särskild ordning. I dagsläget utgår såväl de brottsbekämpande myndigheterna som Riksarkivet från att en kopia av information från ett beslag ska bevaras en viss period efter det att en förundersökning lagts ner eller en dom vunnit laga kraft. Denna ordning harmonierar mindre väl med när beslag senast ska hävas.

Kap. 7.10 Beslag av informationsbärare i syfte att genomföra undersökning på distans

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget om att informationsbärare får tas i beslag för att genomföra undersökning på distans och delar utredningens bedömningar.

Kap. 8.5 Beslagsförbudet i närståendefallet avskaffas

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget att helt avskaffa beslagsförbudet mellan närstående och delar utredningens bedömningar.

Kap. 8.6 Beslags- och kopieringsförbudet föreslås omfatta både traditionella handlingar och bilder

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget om att beslags- och kopieringsförbudet även ska gälla bilder och delar utredningens bedömningar samt anför följande.

Begreppet ”skyddade uppgifter” som föreslås föras in i 27 kap. 2 § RB som en samlad beteckning för den typ av uppgifter som paragrafen skyddar, återkommer i flera andra lagrum i det aktuella kapitlet i rättegångsbalken. I syfte att göra bestämmelserna i 27 kap. RB mer lättillgängliga anser Ekobrottsmyndigheten att en hänvisning till 27 kap. 2 § bör göras i de bestämmelser begreppet ”skyddade uppgifter” förekommer.

Kap. 8.8 Förbud mot att ta del av information

Ekobrottsmyndigheten avstyrker förslagen om förbud mot att ta del av skyddade uppgifter, eftersom de riskerar att få negativa konsekvenser vid utredning och lagföring av brott.

Högsta domstolens uttalanden i NJA 2015 s 631 ger sammantaget vid handen att det inte finns en undantagslös rätt för myndigheter att öppna en fil eller liknande i syfte att kontrollera om informationen i den är skyddad. Högsta domstolens uttalanden i det aktuella avgörandet avsåg husrannsakan och beslag på en tidningsredaktion. Utgångspunkten i denna typ av miljöer bör vara att det kan finnas material som skyddas av tystnadsplikt.

Ekobrottsmyndigheten anser att ovanstående resonemang inte är tillämpligt när det är fråga om husrannsakan och beslag hos misstänkta i kriminella miljöer. Utredningen har redogjort för möjligheten att kriminella felaktigt gör gällande att vissa filer innehåller skyddade uppgifter i syfte att undvika beslag eller annan myndighetsgranskning av uppgifterna. I dessa fall kan det vara nödvändigt för utredningspersonal att i viss utsträckning ta del av en eller flera filer som påstås vara skyddade i syfte att skapa ett underlag till rätt bedömning.

I denna fråga kan en jämförelse med hanteringen av skyddade uppgifter vid hemliga tvångsmedel vara relevant. Vid hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation vet operatören som tar del av avlyssnade telefonsamtal många gånger inte initialt vem som kommunicerar med den misstänkte. Först efter några samtal kan operatören förstå att den misstänkte talar med en person som omfattas av tystnadsplikt, och att uppgifterna därmed är

skyddade. Avlyssningen ska då omedelbart avbrytas och upptagningarna förstöras enligt 27 kap. 22 § RB.

Om en misstänkt gör gällande att beslagsförbud råder måste det finnas utrymme att göra bedömningar i varje enskilt fall av hur långt det är nödvändigt att utreda om uppgifterna är skyddade eller inte. Ett uttryckligt förbud mot att ta del av skyddade uppgifter skulle hindra en sådan ordning och skulle sannolikt utnyttjas av kriminella. Det skulle även förefalla något inkonsekvent att det finns ett uttryckligt förbud mot att ta del av skyddade uppgifter vid beslag eller kopiering, men inte vid hemliga tvångsmedel. Rätten till närvaro vid genomsökning av en informationsbärare eller kopia minskar ytterligare risken för att skyddade uppgifter röjs.

Ekobrottsmyndigheten anser mot bakgrund av det ovan anförda att det i stället bör införas ett uttryckligt förbud mot att använda skyddade uppgifter.

Kap. 9.7 Överväganden om domstolsprövning avseende kopior

Ekobrottsmyndigheten avstyrker förslaget om att rätten får besluta att ett beslag ska ersättas med kopiering.

Oavsett om kopior av upptagningar ska omfattas av beslagsinstitutet eller regleras i särskild ordning, finns starka argument mot att överlåta åt rätten att bestämma om ett beslag av en informationsbärare ska ersättas med en kopia. Ekobrottsmyndigheten anser att det i grunden handlar om att rättens prövning ska inskränkas till att avse huruvida ett beslag är lagligen grundat eller inte. Det finns annars en risk att åklagaren fräntas rätten att välja den för målet bästa bevisningen. I vissa fall bedömer åklagaren att det är viktigt att behålla informationsbäraren i beslag för att undvika att den misstänkte senare i processen invänder att kopieringen inte utförts på visst sätt eller med viss programvara. Det kan även finnas utredningsaspekter som gör att åklagaren inte vill röja information för den misstänkte om varför en kopia inte är tillräcklig i det aktuella fallet. Ibland bedömer åklagaren utifrån vad som är känt initialt i ett ärende att det kan vara tillräckligt med en partiell kopiering av en informationsbärare, en bedömning som kan komma att förändras senare i utredningen.

Ekobrottsmyndigheten avstyrker förslaget om att rätten får besluta om att en kopia som förvaras hos en myndighet delvis ska förstöras.

När det gäller partiell förstöring av en kopia är detta inte möjligt rent tekniskt utan att information som kan utgöra en viktig del av bevisningen samtidigt går förlorad. Denna aspekt har uppmärksamats av utredningen under avsnitt 12.3.3 i betänkandet, men har trots detta inte beaktats i förslaget.

En spegelkopia är en identisk kopia av en informationsbärarens innehåll som har sparats ner på ett forensiskt säkrat och skrivskyddat lagringsmedium, exempelvis en hårddisk. Den speglade kopian kan inte ändras utan att skrivskyddet avlägsnas. Om detta sker och de brottsbekämpande myndigheterna ändrar innehållet, kan man inte längre påstå att innehållet är identiskt med den kopierade informationsbärarens. Det finns en risk för förvanskning av innehållet, och misstänkta eventuella invändningar om att relevant information har gått

förlorad blir svåra att vederlägga. Utöver detta kan det av rent tekniska skäl vara svårt att garantera att information som raderats är helt borttagen, eftersom informationen eller fragment av den kan finnas sparad på olika platser i lagringsmediets minne.

Ekobrottsmyndigheten anser att rätten i stället bör ges möjlighet att besluta om ett förbud att använda vissa uppgifter på kopian.

Kap. 10 Senarelagd underrättelse om beslag och kopiering

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget om senarelagd underrättelse om beslag och kopiering och delar utrednings bedömningar.

Kap. 12 Sekretess, registrering, bevarande och arkivering

Ekobrottsmyndigheten förordar absolut sekretess för uppgifter i allmänna handlingar som inte har förekommit vid förundersökningen i enlighet med 23 kap. 18 a § RB.

Ett av syftena med handlingsoffentligheten vid brottsbekämpande myndigheter är att det ska vara möjligt för utomstående att kontrollera att brottmålsförfarandet har gått rätt till.

Allmänhetens intresse av att ta del av uppgifter som inte har förekommit vid förundersökningen får således anses vara i princip obefintligt. Mot detta står det mycket starka intresset av skydd för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden.

Ekobrottsmyndigheten delar utredningens bedömning att det är möjligt att införa absolut sekretess för uppgifter i en beslagtagn eller kopierad informationsbärare.

Ekobrottsmyndigheten anser emellertid, till skillnad från utredningen, att behovet av att införa absolut sekretess avseende vissa uppgifter i en beslagtagn eller kopierad informationsbärare inte bara är stort, utan att det till och med får anses vara nödvändigt. Skälen för detta utvecklas i det följande.

Högsta förvaltningsdomstolen har den 20 mars 2018 i mål 2687-17 fastställt att en spegelkopia av information som lagrats på en tidigare beslagtagnen hårddisk utgör en allmän handling. En beslagtagn eller kopierad informationsbärare utgör således en allmän handling. Om en begäran om att ta del av en allmän handling görs avseende en informationsbärare i beslag eller kopia av densamma, måste en sekretessprövning göras. Gäller inte förundersökningssekretess kan sekretess råda med hänvisning till enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Under dessa förhållanden måste en sekretessprövning ske. Mot bakgrund av den mycket stora mängd filer som kan finnas på en informationsbärare, kan sekretessprövningen bli mycket omfattande och avse synnerligen integritetskänsliga uppgifter som rör enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Förhållandet mellan handlingsoffentligheten och det regelverk som styr brottmålsprocessen får såväl praktisk som principiell betydelse.

Att en brottsbekämpande myndighet förvarar en informationsbärare eller en kopia av denna innebär inte per automatik att uppgifterna i denna har förekommit vid förundersökningen i den mening som avses i 23 kap. 18 a § RB. Avgörande för om uppgifterna har förekommit vid förundersökningen får i stället anses vara om någon myndighetsperson har tagit del av

dem. Om så har skett får uppgifterna anses ha förekommit vid förundersökningen och antingen tas in i förundersökningsprotokollet eller i sidomaterialet.

Ett beslag och genomgång av en informationsbärare får endast ske med stöd av lag. Dessutom ska åtgärden vara förenlig med principerna om ändamål, behov och proportionalitet. Filer på en informationsbärare innehåller många gånger synnerligen integritetskänsliga uppgifter som rör enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Vid de brottsbekämpande myndigheterna motiveras intrånget i den enskildes integritet normalt sett med olika åtgärder inom ramen för en brottsutredning. Samma bedömning bör gälla en kopia som ersätter eller motsvarar ett beslag.

En genomgång av en informationsbärare med ett stort antal filer genomförs vanligen på så sätt att utredare använder sökord för att hitta filer som kan vara relevanta i den aktuella brottsutredningen. Även filer som inte träffas av de angivna sökorden kan vara relevanta för utredningen, vilket motiverar att man tar del av uppgifterna i dessa filer. Denna arbetsmetod innebär att man inte tar del av integritetskänsliga uppgifter i onödan samtidigt som metoden är resurseffektiv. De uppgifter man inte har tagit del av anses inte ha förekommit vid förundersökningen enligt 23 kap. 18 a § RB.

Eftersom hela innehållet på en informationsbärare är en allmän handling, kan allmänheten begära att ta del av uppgifter ur denna efter sedvanlig sekretessprövning. Det kan då i vissa fall uppstå en motsättning mellan regeringsformens bestämmelser om skydd för individen och tryckfrihetsförordningens om handlingsoffentlighet. En inte helt otänkbar situation är att allmänheten begär ut uppgifter ur filer som inte har förekommit vid förundersökningen. Myndighetspersonalen har i detta fall inte haft något behov av att ta del av filerna då de har bedömts sakna relevans för ändamålet med beslaget, vilket är att utreda brott. Myndighetspersonalen kan emellertid nödgas ta del av integritetskänsliga uppgifter som inte förekommit vid förundersökningen enkom för att göra en sekretessprövning i utlämnandeärendet. Riskerna finns att även skyddade uppgifter kan komma att röjas i förhållande till myndighetspersonalen när sekretessprövningen görs, vilket inte är en tillfredsställande ordning, eftersom förfarandet kan kränka den enskildes integritet utan att de principer som gäller vid tvångsmedelsanvändning är för handen.

Det är svårt att tänka sig uppgifter i en beslagtagna eller kopierad informationsbärare i Ekobrottsmyndighetens utredningar som inte rör personliga eller ekonomiska förhållanden.

I andra situationer, när informationsbärare tagits i beslag för att återställas till den som frånhänts egendomen genom brott, saknas skäl och legal möjlighet för Ekobrottsmyndigheten att ta del av uppgifterna på denna. Om det inte råder absolut sekretess i dessa fall, skulle en begäran om att få ta del av dessa uppgifter kunna resultera i de brottsbekämpande myndigheterna tvingas kopiera innehållet från en informationsbärare och ta del av uppgifterna för att göra en sekretessprövning. Denna ordning är synnerligen problematisk då det i denna situation är än mer tydligt att det saknas självständig grund för det integritetsintrång som själva sekretessprövningen innebär för den enskilde. Utredningen har uppmärksammat denna möjlighet och hänvisar till avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen som ger stöd för att det finns utrymme för myndigheterna att göra en samlad sekretessprövning vid ett omfattande material.

Ekobrottsmyndigheten anser emellertid att denna praxis saknar relevans i sammanhanget då frågan inte gäller omfattningen av sekretessprövningen, utan avsaknaden av lagstöd, ändamål och behov för myndigheten att ta del av uppgifterna. Detta synsätt bör gälla samtliga uppgifter som inte har förekommit i förundersökningen, oavsett om det är fråga om återställandebeslag eller bevisbeslag som avser den misstänktes eller andras informationsbärare.

Det råder absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § OSL för uppgifter som rör enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i ett skatteförfarande. Vid en jämförelse mellan skyddet för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden i skatteförfarandet och en förundersökning, framgår att samma skyddsvärda uppgifter får ett svagare skydd om de finns hos brottsbekämpande myndigheter än hos Skatteverket. Detta trots att de flesta beslag utgör en tvångsåtgärd som den enskilde motsätter sig jämfört med skatteförfarandet som till stor del bygger på frivillighet. Frivilligheten gör även att den enskilde oftast har möjlighet att sortera bort särskilt integritetskänsliga uppgifter från de uppgifter som ges in till Skatteverket. Denna möjlighet finns normalt sett inte i brottmålsprocessen. Skatteverket har även möjlighet att säkra bl.a. räkenskapsmaterial, vilket i det närmaste är att likställa med en husrannsakan. Även i dessa fall råder absolut sekretess.

Sedan de nuvarande reglerna om absolut sekretess i skatteförfarandet infördes för snart 40 år sedan (prop. 1979/80:2) har mängden av integritetskänsliga uppgifter ökat väsentligt. Den typ av upptagningar av privat och mycket integritetskänslig karaktär som numera är vanligt förekommande på informationsbärare var sannolikt inte möjlig att föreställa sig när reglerna om absolut sekretess infördes. Argumenten för absolut sekretess är således ännu starkare idag än när de infördes.

Om en förundersökning avseende skattebrott inleds med anledningen av en skatteutredning, är en tänkbar situation att en informationsbärare som förvaras hos Skatteverket tas i beslag inom ramen för brottsutredningen. I och med detta försämras den skattskyldiges skydd mot insyn från allmänheten, eftersom absolut sekretess inte längre råder. Så snart beslaget hävs har den skattskyldige emellertid återigen ett starkare skydd eftersom den absoluta sekretessen alltså gäller hos Skatteverket. Denna ordning ter sig inkonsekvent och otillfredsställande.

Ekobrottsmyndigheten anser sammanfattningsvis att det finns starka skäl att skilja på vilket sekretesskydd uppgifter från informationsbärare ska åtnjuta beroende på om de har förekommit vid förundersökningen eller inte. Uppgifter som har förekommit vid förundersökningen bör omfattas av nuvarande sekretess, medan uppgifter som inte förekommit bör skyddas av absolut sekretess. Partsinsynen garanterar möjligheten för den misstänkte att tillvarata sin rätt.

Kap. 13 Exhibition och edition som alternativ till husrannsakan och beslag

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget om att exhibition och edition ska vara möjligt när skäligen misstänkt saknas och delar utrednings bedömning.

Övrigt

I utredningens förslag till lagtext har ett odefinierat subjekt "man" använts i många bestämmelser, bl.a. i den föreslagna lydelsen i 27 kap. 1 a § RB. Ekobrottsmyndigheten anser att subjektet antingen bör definieras eller att hänvisning bör göras till det lagrum där subjektet, exempelvis beslutsbehörig tjänsteman, definieras. Om detta inte görs bör subjektet "man" utgå ur lagtexten.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har tf. chefsjurist Birgitta Resenius deltagit. Kammaråklagare Michael Målqvist har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Michael Målqvist